

Vergaderjaar 2010–2011

32 500 XI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) en van de begrotingsstaat van het Waddenfonds voor het jaar 2011

C

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 26 november 2010

De vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu / Wonen, Wijken en Integratie¹ heeft in de vergadering van 5 oktober 2010 gesproken over de brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 21 september 2010 ter beantwoording van de vragen inzake de ontwerpregeling overige pyrotechnische artikelen. Ten aanzien van de wijzigingen die middels dit besluit worden voorgesteld om volledig als Nederland aan te sluiten bij de EU regelgeving, waarbij dit een tweede aanpassing is volgend op de aanpassing van het vuurwerkbesluit, kan de commissie zich vinden. Naar aanleiding daarvan heeft de commissie de minister op 5 oktober een brief gestuurd met enkele vragen.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft op 23 november 2010 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu/Wonen, Wijken en Integratie,
Kim van Dooren

¹ Samenstelling: Van den Berg (SGP), vac. (VVD), Swenker (VVD), Meindertsma (PvdA) voorzitter, Eigeman (PvdA), Putters (PvdA), Meulenbelt (SP), Slagter-Roukema (SP), Leijnse (PvdA), Staal (D66), Thissen (GL), Goijert (CDA), Hendriks (CDA), Janse de Jonge (CDA), Leunissen (CDA), De Vries-Leggedoor (CDA) (vice-voorzitter), Willems (CDA), Asscher (VVD), Hofstra (VVD), Huijbregts-Schiedon (VVD), Meurs (PvdA), Slager (SP), Smaling (SP), De Boer (CU), Kuiper (CU), Lagerwerf-Vergunst (CU), Böhler (GL), Laurier (GL), Koffeman (PvdD) en Yildirim (Fractie-Yildirim).

BRIEF AAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

Den Haag, 5 oktober 2010

De vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu / Wonen, Wijken en Integratie heeft in de vergadering van 5 oktober jl. gesproken over uw brief van 21 september 2010 ter beantwoording van de vragen inzake de ontwerpregeling overige pyrotechnische artikelen. Ten aanzien van de wijzigingen die middels dit besluit worden voorgesteld om volledig als Nederland aan te sluiten bij de EU regelgeving, waarbij dit een tweede aanpassing is volgend op de aanpassing van het vuurwerkbesluit, kan de commissie zich vinden. Zij stellen dan ook geen specifieke vragen naar aanleiding van de ontwerpregeling.

Bij uw beantwoording van de vragen van de commissie blijven er enkele vragen over waar de leden van de **CDA**-fractie nog graag een antwoord op willen zien. Deze hebben betrekking op de effectiviteit van de huidige regelgeving rond vuurwerk waar ondanks uw antwoorden nog onduidelijkheden blijven.

1

Ten aanzien van uw antwoord op vraag 2 (brief van 21 september met kenmerk RB/2010023596) stellen deze leden dat het blussen van vuurwerk met water altijd fout is, ook al betreft het een beginnende brand van alleen de verpakking. Wanneer het water in aanraking komt met de stoffen die in het vuurwerk zitten kunnen chemische reacties optreden waarbij de gevolgen alleen maar verergerd worden. Dit water komt uiteindelijk ook in geval van een gesloten verpakking in aanraking met de stoffen in het vuurwerk. Een bekende stof in vuurwerk is titanium. Wanneer titanium een reactie aangaat met water ontstaat waterstofgas. Dit is het meest explosieve gas dat bestaat. Eén enkel vonkje is voldoende om een enorme explosie te veroorzaken. Een tweede bekende stof welke in vuurwerk voorkomt is magnesium. De reactie van magnesium en water is dat het spontaan gaat branden. Wanneer deze beide stoffen gelijktijdig aanwezig zijn, wat in veel gevallen zo zal zijn, is bij een calamiteit de ramp niet te overzien. De sprinklers moeten worden vervangen door een andere blusinstallatie. CO₂-blussing zou bijvoorbeeld een goede oplossing kunnen zijn. Maar wellicht dat er ook andere opties zijn. Als er zoals al aangenomen geen wettelijke basis is voor een tweede onafhankelijke sprinkler, is het een mooi voorbeeld hoe een ondernemer onder tijdsdruk, om toch maar de gebruiksvergunning te krijgen, voor ettelijke tienduizenden euro's wordt gedwongen te investeren.

2

Ten aanzien van het antwoord op vraag 3 delen de leden van de CDA-fractie niet uw mening dat er geen extra aantal transporthandelingen zijn. Opslag van professioneel vuurwerk door vuurwerkbedrijven in Nederland is volledig teruggebracht tot nul. Het enige professionele vuurwerk dat nog wordt opgeslagen is in beslag genomen vuurwerk. Naar verluidt gaat het hier om vele tonnen vuurwerk die in opslag liggen (Ulicoten). Wanneer vuurwerk vanuit Duitsland (of België) naar Nederland wordt gebracht betekent dit dat er in veel gevallen vele honderden kilometers extra moeten worden afgelegd, om bij de afsteeklocatie te kunnen komen. Elke kilometer extra transport is een kilometer extra risico op een ongeval. In dit licht is het al zeer ongewenst dat er geen opslag in Nederland meer beschikbaar is. De conclusie dat er niet meer overslag plaats vindt is onjuist. Met name in het zomerseizoen en bijvoorbeeld Koninginnedag zijn er meerdere vuurwerkshows per dag.

Het vuurwerk wordt met één transporteenheid uit het buitenland gehaald. Vervolgens wordt het vuurwerk conform de geldende transportregels verdeeld over meerdere kleinere transporteenheden. Dit betekent wel degelijk een extra overslaghandeling. Wanneer het vuurwerk in Nederland onder «handbereik» ligt, zal het vuurwerk direct in de kleinere transporteenheden naar de diverse locaties worden gebracht. Wanneer er tijdens een vuurwerkevenement items, om welke reden dan ook, niet afgestoken zijn, moet dezelfde exercitie in omgekeerde volgorde nog een keer worden uitgevoerd. Met andere woorden de transporthandelingen zijn door het ontbreken van opslag in Nederland in het kwadraat toegenomen (extra kilometers en extra handelingen zowel heen als terug). De chaos na de aanslag in Apeldoorn in de vuurwerkbranche was compleet, daar er de twee opvolgende dagen niet in Duitsland mocht worden gereden.

Deelt u deze mening?

3

Ten aanzien van het antwoord op vraag 6 hebben genoemde leden de volgende vragen. Het kabinetsstandpunt t.a.v. een ketenanalyse is nog steeds ongewijzigd van kracht. De argumentatie in het kabinetsstandpunt was echter niet overtuigend. Er is toen in 2008 evenwel een aantal acties aangekondigd, die naar ons weten nog steeds niet allemaal zijn afgerond c.q. gerapporteerd. Op pagina 2 van het kabinetsstandpunt (29 383, nr. 110) is opgenomen: «Wel zal onderzoek worden uitgevoerd naar de omvang en relevantie van de stromen (invoer via wegen, spoorwegen en binnenwateren) die naar de mening van de AGS onvoldoende in beeld zijn». In de bijlage bij het kabinetsstandpunt is op pp. 3 en 4 onder meer opgenomen dat voor het vervoer de IVW hiertoe onderzoek zal doen naar het vervoer van vuurwerk, de VROM Inspectie onderzoek zal doen naar internationale overbrengingen, de IVW een marktobservatie zal verrichten; op p. 5 (ad b) is onder meer opgenomen dat de overslag in havens zal worden onderzocht (antwoord in Negende voortgangsrapportage, p. 15: er zal met het bevoegd gezag worden nagegaan op welke wijze aanvullende maatregelen in de vergunningen kunnen worden opgenomen (de vraag is dan: is dit al gebeurd?); op pagina 5 (ad c) is opgenomen dat er een haalbaarheidsonderzoek komt voor oplossingsrichtingen voor de zogenaamde «rijdende opslag»; op pagina 5 (ad d) is opgenomen dat het kabinet zal onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om vernietigingscapaciteit voor explosieven te realiseren, in samenhang met de benodigde wet- en regelgeving. Alle door de politie en Justitie in beslag genomen vuurwerk ligt in Ulicoten, men weet niet wat men er mee moet, vernietigen in de BRD is duur. In de laatste zin van dit antwoord staat: «Daarin zal de ondervonden bureaucratische druk worden beperkt door de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het Vuurwerkbesluit te verbeteren en de administratieve en bestuurslasten te verminderen.»

Dit antwoord geeft aanleiding de vraag te herhalen of dan ook de begrijpelijkheid van het besluit zal worden verhoogd, zo mogelijk getoetst met enkele mensen uit het veld? Verder blijft de vraag of het niet doen van een ketenonderzoek door de AGS niet meer was ingegeven door de vragen rond opheffing van de AGS.

De leden van de commissie zien uw antwoorden met belangstelling tegemoet.

De vice-voorzitter van de commissie Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu/Wonen, Wijken en Integratie,
G. de Vries-Leggedoor

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2010

De voormalige vaste commissie van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieu / Wonen, Wijken en Integratie stelde enkele aanvullende vragen waar de leden van de CDA-fractie naar aanleiding van de antwoorden op eerdere vragen over de vuurwerkregelgeving graag een antwoord willen zien. Hierbij doe ik u mijn antwoorden toekomen.

1

De leden van de CDA-fractie stellen dat het blussen met water van een brand waarbij vuurwerk betrokken is, altijd fout is. Zij stellen voor om voor te schrijven dat blussen met CO₂ dient te geschieden.

Vanaf het onderzoeken van de ramp in Enschede bestaan er geluiden, zoals door de leden van de CDA-fractie naar voren gebracht. Daar is om die reden door diverse deskundigen (RIVM, Nederlands Instituut voor Fysieke Veiligheid (NIFV) – NIBRA, TNO en buitenlandse instanties) in de afgelopen jaren naar gekeken. Keer op keer met als resultaat dat het blussen van een beginnende brand in een vuurwerkopslagplaats prima met water kan.

In december 2004 heeft het toenmalige NIBRA (thans NIFV), omdat de discussie herhaald speelde, de volgende verklaring opgesteld: «Water en magnesium kunnen met elkaar reageren onder vorming van waterstof. Daartoe moet het magnesium zeer fijn worden verdeeld en met water opgeroerd. Om een hoeveelheid waterstof te maken waarmee een explosie in de buitenlucht mogelijk is, is ongeveer 500 kg magnesium nodig. Aldus wordt de minimale hoeveelheid waterstof gevormd die, mits stoichiometrisch gemengd met lucht een explosie kan geven. In de praktijk van een brand in een opslag van vuurwerk zijn de omstandigheden veel minder ideaal. Er is dan veel meer waterstof nodig om tot een explosie te komen. Daarbij moet ook nog eens bedacht worden dat waterstof die gevormd wordt in een brandende stapel vuurwerk onmiddellijk doorreageert tot water. In de praktijk kan dus worden uitgesloten dat op deze manier gevormd waterstof significant bijdraagt aan de kracht van een eventuele explosie.

Voor wat betreft consumentenvuurwerk komt daar nog bij dat dit vuurwerk voor ongeveer 70% uit papier bestaat. Juist voor consumentenvuurwerk is het daarom effectief een beginnende brand met veel water te bestrijden.»

Ook in de praktijk blijkt een sprinklerinstallatie effectief in het voorkomen of bestrijden van een beginnende brand in of nabij een bewaarplaats van vuurwerk. Vorenstaande geeft dan ook geen aanleiding de regelgeving op dit punt bij te stellen.

2

De leden van de CDA-fractie stellen dat er wel sprake is van extra transporthandelingen en dringen aan op het toestaan van kleinschalige opslag van professioneel vuurwerk in Nederland.

Het Vuurwerkbesluit sluit de opslag van professioneel vuurwerk in Nederland echter niet uit. Een gebruiker (beziger) van vuurwerk kan dus een tussenopslag in Nederland realiseren mits passend binnen de

voorschriften van het Vuurwerkbesluit. Maar uit gesprekken met de branche heb ik begrepen dat opslag in Duitsland goedkoper is. Alleen structureel verlagen van de veiligheidseisen, die in Nederland gelden, zou gebruikers er mijns inziens toe kunnen brengen een opslag in Nederland te realiseren. U zult begrijpen dat ik daar, gezien het veiligheidsniveau dat na de ramp in Enschede is vastgelegd, geen voorstander van ben.

Verder is het naar mijn mening van belang om onderscheid te maken tussen het transport (het vervoeren) en de overslag (handelingen die aan het begin en het eind van het vervoer plaatsvinden) van vuurwerk. Dat door opslag in het buitenland meer kilometers gereden worden, wordt niet ontkend. Daarmee zal de kans op een verkeersongeval toenemen, maar feit blijft dat dit transport, mits conform de regels uitgevoerd, veilig plaatsvindt.

Daarnaast is duidelijk dat de kans op een calamiteit bij overslag relatief groot is, omdat deze handelingen worden verricht bij een geopende vervoerseenheid. Daarom ook staat het Vuurwerkbesluit niet toe dat er combinatietransporten met professioneel vuurwerk worden uitgevoerd (artikel 3B.1, derde lid, onder b). Bij naleven van de regelgeving is er dan ook geen overslagmoment in Nederland waarbij het vuurwerk over kleinere transporteenheden wordt verdeeld. Wanneer dit wel gebeurt, is dat in strijd met de regels en behoort daartegen opgetreden te worden.

Het Vuurwerkbesluit schrijft voor dat vuurwerk dat niet is afgestoken of ontbrand, onmiddellijk terug moet naar de opslagplaats. Dit is geregeld om weglekken van dit gevaarlijke vuurwerk naar consumenten te beperken. Doorgaans is dit terugvoeren goed uitvoerbaar. Dat dit na het incident in Apeldoorn lastig werd, kan ik me voorstellen, maar zo'n uitzonderlijke situatie kan mijns inziens geen reden zijn de regels bij te stellen.

3

De herhaalde vraag is of de begrijpelijkheid van het besluit zal worden verhoogd, zo mogelijk getoetst met enkele mensen uit het veld. Verder blijft de vraag of het niet doen van een ketenonderzoek door de AGS niet meer was ingegeven door de vragen rond de opheffing van de AGS.

Zoals ook uit het aan u op 1 oktober 2010 aangeboden Ontwerpbesluit tot wijziging van het Vuurwerkbesluit mag blijken, zijn de evaluatie van het besluit, het omvangrijke traject naar de wijziging, het wijzigingsvoorstel zelf en het voorbereiden van het daarnaast uitbrengen van een handreiking er juist en uitdrukkelijk op gericht geweest de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het Vuurwerkbesluit te verbeteren en de administratieve en bestuurslasten te verminderen. Daartoe is uitgebreid overleg gevoerd met juist die partijen die in het veld het besluit moeten uitvoeren of handhaven.

Het niet doen van een ketenonderzoek is niet ingegeven door de voorstellen om de AGS op te heffen. De beslissing is geheel ingegeven door de conclusie dat een volledige ketenanalyse, zoals door de AGS voorgesteld, weinig nieuwe inzichten zal bieden. Ook de beslissing om de regelgeving rond ontplofbare stoffen te herzien, zal niet anders uitvallen door een volledige ketenanalyse. Over de voortgang van de in het kabinetsstandpunt aangekondigde acties zal via de voortgangsrapportage externe veiligheid verslag worden gedaan.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
J. Atsma